

بارقه آناتول فرانس در ژانر اکشن

«هالیوود، یازده سپتامبر، پیشگویی برای تبیین مانیفست تروریسم»

تحلیل فیلم «اره ماهی» دومینیک سنا

تاسم هیدار

نشان می‌کشید. ضمناً مثال‌های سینمایی برای پیشگویی حوادث مشابه ۱۱ سپتامبر بسیارند و بیخ‌گوشی‌ترین نمونه سینمایی بی‌شک فیلم **اره ماهی** است. همین جا روشن کنیم که نزدیکی حوادث فیلم **اره ماهی** به اتفاقات واقعی نیویورک و اطلاق «بیخ‌گوشی‌ترین»، نتیجه صرف تصادف است. حتی اگر **اره ماهی** دقیقاً حملات انتحاری به ساختمان‌های تجارت جهانی را عیناً بازسازی و پیشگویی می‌کرد، این تیزهوشی و آینده‌نگری سازندگان **اره ماهی**، ضامن اعتبار سینمایی فیلم مورد بحث ما نبود.

جان تراولتا

من باب لطایف و برکات میزانشن **اره ماهی** باید تکلیف کار را با موضع‌گیری در قبال جان تراولتا روشن کنیم: این سوپر استار و شبه آکتورز استودیوی پا به سن که از نوع «بازیگر پرورده» در استخر هالیوود است در هیأت هنرپیشه سینما برای تماشاگران - در کل - مقبولیت تام ندارد. مردم نیکلاس کیج و تام کروز را در قیاسی همگانی بیشتر می‌پسندند. طرفداران «جان» طیف محدودتری را شامل می‌شوند. دلایل: تراولتا خودخواسته و همچنین درکارایی‌های که اصلاً دیدگاه بازیگر را ملاک نمی‌داند، گرایش به نقش‌های منفی و شیطان صفتانه دارد و در این گرایش بسیار توانا است. سیستم بازیگری از نوع تراولتا محدود به افکت‌هایی به شدت خصوصی «درآجزای چهره و حرکات هارمونیک بدن» است که سوی پلیدی نشانه رفته‌اند و اساساً در چنین زمینه‌ای پتانسیل توانایی دریافت حس و انعکاس

پیش از وقوع اولین انفجار که دقیقی پس از تیتراژ فیلم رخ می‌دهد دومینیک سنا، کارگردان فرانسوی، مواضع خود را پیرامون دسترسی به زیباشناسی فیزیکی تخریب روشن می‌کند: مقوله‌ای و سوسه‌انگیز و البته خطرناک و صرفاً قابل پی‌ریزی در ژانر اکشن. خطرناک از آنجا که علاوه بر دارا بودن جس و واقعیت تصویر سینمایی می‌بایست از ریزه‌کاری‌های فنی مربوط به انفجار هم کم نیاورد. **اره ماهی** یک اکشن کمال یافته نیست ولی چالش‌های مهمی را پیش رو می‌نهد. در هالیوود اکشن با Motif تروریسم ناگفته چند سالی است که بدل به ژانر پر طرفداری شده: تروریست‌ها یا مستقیماً طرفشبان را به هلاکت می‌رسانند و یا به ناچار محل خاصی را بمب‌گذاری می‌کنند که این کشتن و منفجر کردن‌ها مستقیماً انگیزاننده ژانر مورد ذکر است. وقتی تم علمی / تخیلی برای «تخریب» به میزان لازم کفایت ندارد چرا هالیوود سراغ کابوس‌های سیاسی محیط پیرامون نرود؟ در جایی که جهان معاصر مستندات این کابوس را نه در حد «خوراک‌های هالیوود» که خیلی بیشتر از ظرفیت‌های آن فراهم کرده است. وقتی داستایووسکی اذعان می‌کند: «برای من چه موضوعی می‌تواند پرکشش‌تر از نفس واقعیت باشد؟» دیگر از کسبه ساکن هالیوود چه انتظاری باید داشت؟ درباره وقایع ۱۱ سپتامبر برخی تفسیر کرده‌اند: از آنجا که آمریکایی‌ها از قبل بارها درباره اتفاقی مشابه یازده سپتامبر هشدار داده‌اند یقیناً خودشان برنامه‌های فوق اکشن هواپیمایی را در روز کذابه انجام رسانده‌اند! همزمان با اکران فیلم **اره ماهی**، بن لادن داشت برای آمریکا خط و

آن در بازی تراولتا، مجال شکوفایی و انفجار می‌یابد. حرکات سریع کردن برای کنترل محل + کج و کوله شدن‌ها + هجو قرار دادن معیارهای اجتماعی و گاهی اخلاقی که از بس در فیلم‌هایش آن را ادامه داده خود به خود تبدیل به مؤلفه‌ای برایش: شبه + اجزای نوعی پاله مردانه و پنگوئن‌وار از خونسردی و طمأنینه مالا مال از بدخواهی و نشسته شدن‌های کاملاً هیستریک «حاصل تمایلات سادسیستیک» به خاطر وقایع ناگواری که برای دشمنانش اتفاق می‌افتد + عصیبت و خشمی که آرامترین شیوه بیانی را به کار می‌بندد و در ابتدا خیلی ظریف است ولی بعداً نهایت خشونت را پیاده می‌کند + طرز کاربرد کلمات و مکث‌هایی که نشانه تحلیل هجاهای گفتگو و اندیشیدن می‌شود: با نهایت احساس از Motif گنگستریزم صحبت کردن، که گویی مذهبی مقدس برای تراولتا است + چشم‌هایی که همواره و به هر شکل شوخند و نگاه‌ها: عمیق و کاونده و تراژیک که این آخری در پس چشم‌های پف کرده‌اش همواره هشدار دهنده عواقبی است + دربرخورد با زنان رفتاری ابرکارشناسانه دارد: مثل چارلز داروینی است که درباره استمرار حیات یک خزنده قبلاً شناخته شده تئوری بسازد و خارج از خطر ریسک کردن پیرامون فرضیه تکامل انسان بماند یا مندلیف که آشنا و وارد به محیط جنول معروفش، محل عناصر را به دلخواه بالا و پایین کند + عموماً زن‌ها برایش حکم «مواد کار» یا «سازه‌های» یک ترکیب را دارند ترکیبی که جزء مواد اولیه صنعتی است که تراولتا با آن حکم «صنعتگر» می‌یابد. از این حیث جان تراولتا شبیه آن دلون است. باین تفاوت که دلون با سردی هرچه تعاملت مقابل زن/مواد اولیه مذکور، موضع بی‌تفاوتی محض را اتخاذ می‌کند تا جاذبه حضورش به طور خودکار به مفتون کردن مؤنت جماعت بپردازد ولی تراولتا کاملاً حس مسئولیت و «توجه خاص» نشان می‌دهد که این آخری البته فاقد وجهه‌ای متمه‌دانه است! + تراولتا شخصاً «حتی خارج از فیلم‌هایش» به مضامین ایدئولوژیک حمله کرده و این وجهه با شرح احساسی مؤلفه‌های سبک بازی‌اش قاعداً همخوان است: در فیلم Face / Off جان وو، برای اولین بار نبود که جنگ خیر و شر و فاجعه مضلوب شدن را به ریشخند می‌گرفت. قبلاً در فیلم Pulp Fiction قصه عامه‌پسند کولتین تارانتینو، به شکلی بی‌حوصله با ساموئل ال. جکسون در مورد بطلان باور به مجزه بحث کرده بود: طی صحنه‌ای که از شلیک یک رولور سنگین، جان سالم به در بردند. شکل حضور در صحنه ویژه تراولتا، نوعی فیزیکال خونسردی است ولی او شرارتش را با حرارت به دریافت ذهنی تماشاگر سینما می‌رساند و همین وضعیت بسیار بفرنج در فن بازیگری است که بوده، آن را به تمامی درک نکرده است. هنرپیشه‌ای قوی مثل نیکلاس کیج به واسطه انعطاف بیشتر برای پذیرش نقش‌های متنوع، مقبولیت عام‌تری نسبت به «امپراتوری

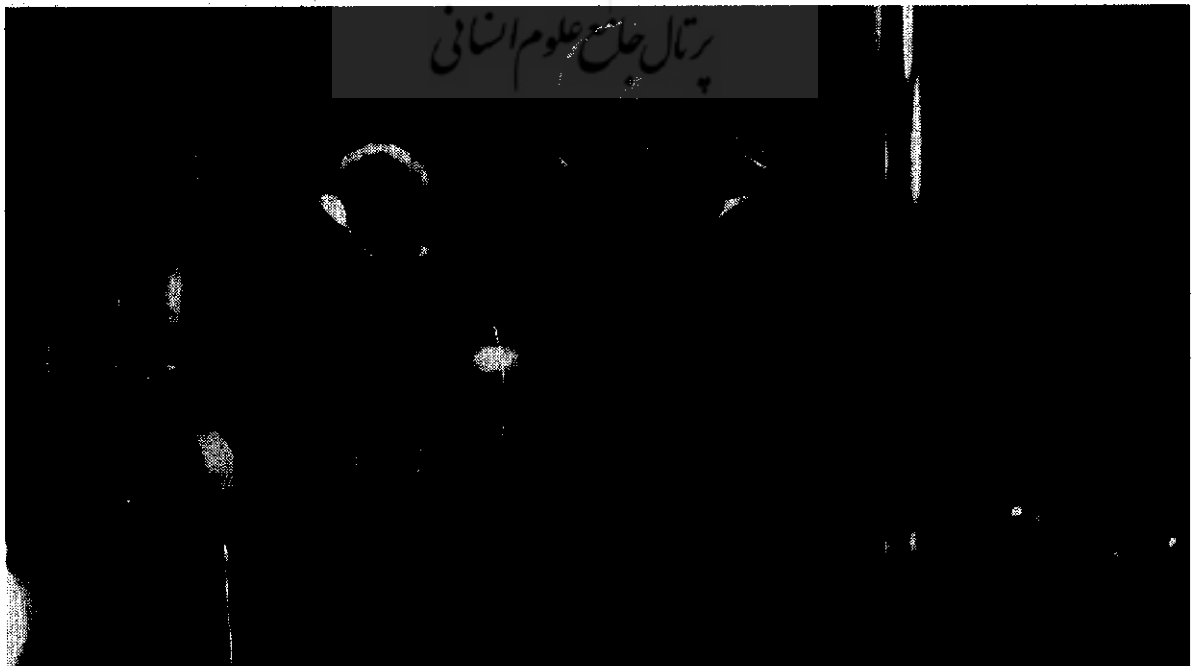
مانورهای شیربانه» تراولتا پیدا می‌کند. جان تراولتا در همان قالب محدود «تراولتایی» و نقش‌های منفی‌اش یک نابغه تمام عیار در بازیگری سینما می‌ماند، هرچند محدودتر و کم سروصداتر.

جزیره پنگوئن‌ها

جریان بر سر یک انسان / پنگوئن تماماً آناتول فرانسی است که از عمق سیاه‌اندیشی رمان «جزیره پنگوئن‌ها» شکل گرفته. کتاب شروعی بسیار انتزاعی و خسته کننده دارد. مقدمه چینی طولانی آناتول فرانس برای رسیدن به کنتراست‌های ذهنی آدم‌های رمان، خواننده‌ای مثل مرا حسابی پکر کرد. هدف‌گیری اصلی ارتباط رمان کنایی با قضیه ما: شاید کمتر کسی مثل آناتول فرانس انفجارهای ۱۱ سپتامبر را پیش بینی کرده باشد. رمان ساتیریک فرانس حاوی کشوری تخیلی است که آغاز حیات بشری را بازسازی کرده است. تدریجاً قطب روانشناختی شخصیت‌های اصلی داستان سوی تاریکی مطلق کشیده می‌شود و یاد می‌گیرند که برای تحقق اهدافشان خیانت پیشه و فاسد شوند [ظاهراً فلسفه جبر تاریخ دکارت هم، این شیوه را دیکته می‌کند] نهایتاً پایتخت پنگوئن‌ها، که جنگلی از آسمان خراش است، دچار ترورهای کور و هولناک می‌شود: چند انفجار مهیوم در بزرگترین آسمان خراش‌های پایتخت قربانیان متعددی می‌گیرد. کسی مسئولیت انفجارهای بزرگ را به عهده نمی‌گیرد و کتاب در فضایی از وحشت و با تهدیداتی حاکی از تکرار بلایا به پایان می‌رسد. در رمان فرانس «برخلاف انفجارهای ۱۱ سپتامبر نیویورک» هیچ سر نخ‌ی وجود ندارد و انگیزه به کل نامفهوم است. و اما میزانشن اوه‌ماهی و کارکرد آن؟

از جایی که همه جوهره سکانس اقتضایه فیلم فراموش نشدنی است نمی‌توانم از وسوسه تحلیل جزء به جزء آن خلاص شوم: واژه SWORD را در حال تایپ شدن روی صفحه مونتور می‌بینم و بعد قطع به نمای کلوزآپ تراولتا که دارد صحبت می‌کند. محور اصلی بحث وی درباره معنای مجازی اتفاقات کلان سیاسی در جهان است و نطق جالبی پیرامون برنامه‌ریزی ارائه می‌کند و همچنین انتقاد از عدم واقع‌بینی در کیفیت محصولات سینما.

به طور خودکار این سؤال در ذهن تماشاگر پیش می‌آید که: تراولتا کجاست؟ قطع به مدیوم شات: تراولتا و عده‌ای دیگر دور یک میز نشسته‌اند. شیرفهم می‌شویم که بقیه افراد فزوال هستند. تراولتا فنجان قهوه‌اش را سبز می‌کشد و با تشکر صحبتش را تمام می‌کند. صحنه گویای تهدیدی است که بواسطه گروه‌گانه‌هایی که در دست تراولتا اسیرند اعمال می‌شود. نماهای بعدی خیلی مختصر و مفید فضا سازی محل را القا می‌کنند: تراولتا می‌خواهد

خارج شود و کماندوهای N.Y.P.D در آستانه در سلاح‌های خودکارشان را تا نزدیکی صورت وی می‌آورند. تراولتا فرستنده مسلح کردن بمبی را که به بدن یک زن بسته شده در دست دارد و آن را جلوی کماندوهای می‌گیرد و هشدار می‌دهد: «دوباره حرقم تکرار نمی‌کنم». بعد از عبور از مسیر حفاظتی مقابل رستوران، تراولتا عینک آفتابی‌اش را به چشم می‌زند و همراه مردی دیگر از دیدگاه دوربین‌های تله فوتوی الکترونیک ده‌ها تک تیرانداز، به آن طرف خیابان حرکت می‌کند و شاهدیم که قضیه بدجوری گیر پیدا کرده چرا که یک چهارراه خیلی بزرگ را از هر طرف بسته‌اند و توده‌ای از نیروهای پلیس در همه صحنه حاضر. همه اینها طی سیر آتوناال مجموعه سرمی از شات‌های لانگ و مدیوم پی‌ریزی شده‌اند. مختصر و مفید با پرسکتیو محیط آشنا می‌شویم. گروه FISH SWORD به یک بانک اینترنتی حمله کرده‌اند و با احتساب مداخله پلیس، گروگان‌هایی را به حکم جواز عبور در دست دارند. پس از رد شدن تراولتا و جناب استنلی «که این آدم داستان دارد» یک نفر از تیم تراولتا هدف گلوله قرار می‌گیرد. آرامش اوضاع به هم می‌خورد. زن به بمب بسته شده، جیغ کشان و حیران بین گنگسترهای بانک و نیروهای پلیس می‌ماند.

نماهای تند و تیزی از عکس‌العمل طرفین ماجرا ارابه می‌شود: تبهکاران ریسک خارج شدن از بانک را به جان نمی‌خرند و پلیس هم ابتدا سردرگم است که به طرف زن برود یا نه؟ هامورین امنیتی خطاب به زن شوکه شده فریاد می‌زنند که به طرف آنها بیاید ولی زن قادر به تصمیم‌گیری نیست. دو نفر از اعضای N.Y.P.D عاقبت گروگان در مانده را حایل می‌شوند و او را که همچنان جیغ می‌کشد و حتی از پلیس هم واژه دارد، به سمت امن می‌کشند و شات سه نفره مدیوم از این واقعه اسلوموشن Slow Voice است که تلفیق شده با تدوین موازی نمای پلیس‌ها، دکترین مطابق عرف این لحظه‌ها دراکشن، استراژی تدوین موازی را دیکته می‌کند که برای حصول تعلیق مورد نظر تا آبدالدر لازم است: نماهای سوزه نزدیک به خطر و برش آن به راش‌هایی که حاکی از کوشش برای جلوگیری از فاجعه، میزانشن را تشکیل می‌دهند: میراث خلل‌ناپذیر هیچکاک، همه نتایج بد یا خوب چنین استراژی فسیل شده‌ای را منوط به

رازهای سینما می‌دانند، می‌بینیم که دومینیک سنا «سنت» فوق را بجای می‌آورد. میزانشنی که جو خود را گرچه با اصول فرمولیزه و فناتیک پروتوگاری می‌کند وسیله توانگری پتانسیل رها شده در چالش تکرار سرنگون نمی‌شود و مکانیسم نگرانی از عاقبت کاراکترها «ترجمه بسط یافته‌تر قضیه» به کار می‌افتد ضمناً حسن انتخاب زاویه کلیشه‌ای نیست بنابراین محور مواد فناتیک دچار حاصل فناتیک نمی‌شود. دومینیک سنا این قدر بازی «تلوین موازی» شات اسلوموشن مقابل شات ۲۴ فریم و بالمکس را ادامه می‌دهد تا در نمایی که همه چیز در پلان به نور تبدیل می‌شود و صدای مهیب انفجار به گوش می‌رسد، بفهمیم که کار از کار گذشته.

پیاده شدن این برنامه هم طوری بوده که نماهای یک در میان «اسلوموشن» / حرکت عادی... جوری رقم بخورد که هر پلان اسلوموشن نسبت به قبلی شدت بیشتری از لحاظ افزایش فریم‌ها داشته باشد. زمانه زمانه اسلوموشن‌های خیلی آهسته است و هیجان‌انگیز اینجاست که دومینیک سنا در وادی ظلمت حاصل از هرچه آهسته‌تر دیدن کشته شدن آدمیان، دست «وانگ کاروای» و «انتوان فوکوا» را هم علاوه بر «وو» از پشت بسته.

برگردیم به سکانس اول فیلم: با منفرج شدن گروگان کنازی و به طبق دو کماندوی امدادی، نور زرد تندی همه کادر را اشباع می‌کند: مثل منطق کارتون‌های تام و جری که به مواد محترقه برای مصاف با یکدیگر متصل می‌شوند در این قسمت از سکانس برای حدود ۲۳ ثانیه تصویر یکپارچه نورانیت است و نابودی غیرقابل تردید چرا که ظاهراً گروگان بخت برگشته و همراهان به «نور» تبدیل می‌شوند، آن هم خالص. جذابیت پنهان تخریب تم اصلی فیلم دومینیک سنا است. این مسئله از آنجا پنهان است که جزو زیباشناسی‌های ممنوعه روان آدمی است که در چالش‌های ضد فلسفی فراروی قرن بیست و یک، هرچه گستاخانه‌تر از گذشته وجوهات خود را به عناصر بنیادی پدیدارشناسی هنر معاصر نزدیک می‌کند. پس از پلان نورانی فوق [که در حکم Big Bang اولیه مکانیسم‌های مورد نظر کارگردان است] غالطه انفجار، تازه بسط می‌یابد. میزانشن از این لحظه به بعد دچار همان حالی می‌شود که «آرزوهای بزرگ» ژانر اکشن مدت‌ها انتظارش را می‌کشید ولی الزاماً آنچه در عمل حاصل شده ضامن اعتبار کیفی کار نیست. در گردش تواری، سنا، توصیف تدریجی و آهسته روند موج انفجار را نشانمان می‌دهد آن

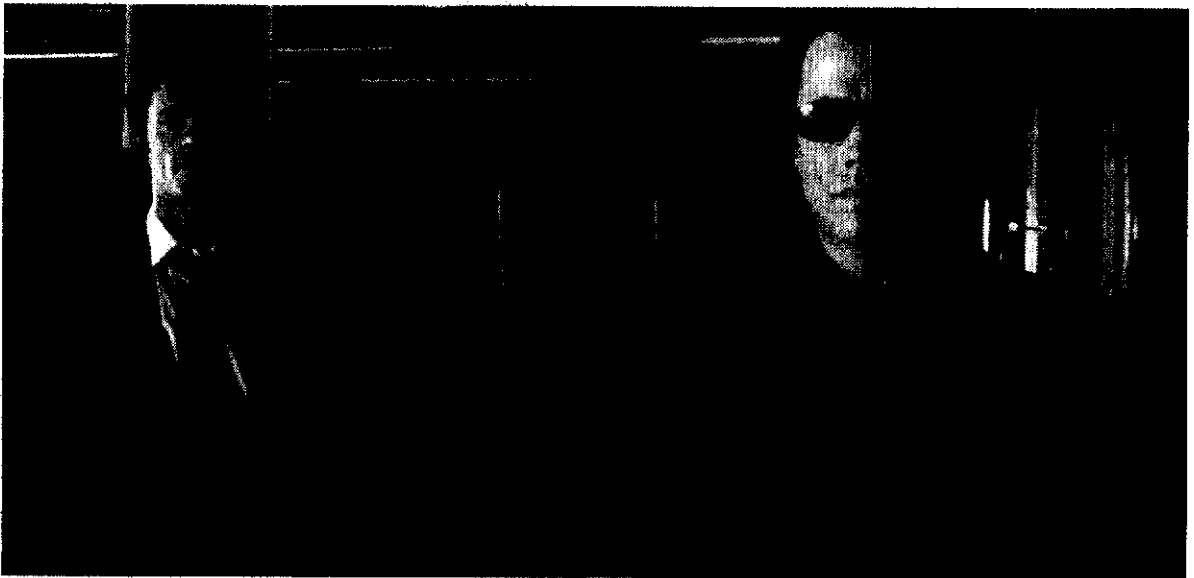
هم در روایت خطی تصویر که همراه با درب و داغان شدن وسایل نقلیه، شیشه‌های مازه‌ها و پرتاب آدم‌ها وسیله همان Big Bang ابتکاری به پیش می‌رود. قضیه از آنجا در زمرة آرزوهای بزرگ ژانر قرار می‌گیرد که قبلاً در فیلم‌ها یک انفجار را در یک شات ثابت یا در قطع‌هایی که زوایای مختلف همان لوکیشن را داشته می‌دیدیم.

در این صحنه فرآیند انفجار قطعه قطعه شده و مثل «یک ماده متحرک» عادی در قاب سینمایی [و در کسوت کنترل زمانی ساخت بنده بصری] کاملاً به بند کشیده شده است. بعد از این صحنه استنلی را به حالت دمر روی زمین می‌بینیم که دچار پریشانی موج انفجار است، سپس قطع به کف سبزرنگ و مرمرین زمین را داریم و در نمای متوسطی که تدریجاً به کلوز آپ زوم می‌شود، یک گوی کوچک و براق را می‌بینیم. این گوی از میان خرده‌های شیشه‌بر زمین «باز هم سبز» راه خود را با آرامش به طرف استنلی هموار می‌کند تا در یک شات اینسرت متوقف شود و ما «به همراه استنلی» بتوانیم انعکاس چهره بهت‌زده استنلی را بر

گوی بیبیم: این آخرین تصویر سکانس اول است که دیزالو می‌شود به نمایی از کانوایر «نقاله‌دوار اسباب مسافران در فرودگاه» سبزرنگ که بخشی از فرودگاه لس آنجلس است و پایین تصویر عنوان «چهار روز قبل» می‌آید. سکانس اول از کوبنده‌ترین لحظات آغازین ژانر اکشن است، آنقدر که شک می‌کنیم بقیه فیلم بتواند با همین قدرت به پیش رود. البته حدس آخر درست از آب در می‌آید.

صحنه کشته شدن یکی از اعضای عملیات اره‌ماهی «که هیو جکمن جانشین لوست»، قدرتمند است خصوصاً که وی به حکم شاهد نزد مسئول پرونده F.B.I اعتراف می‌کند که بی‌واسطه رئیس را نمی‌شناسد و می‌داند که اربابش مسلط بر اصول حفاظت اطلاعات تبهکاری است به‌علاوه اشراف کامل به بقیه متعلقات: یک حرفه‌ای تمام عیار. با فلاش بک اسلوموشنی که تراولتا را حین پیاده شدن از آلفارومتوی کورسی‌اش داریم و چرخش‌های سر او که حالت حیوانی «چند مراقب اطراف و اکناف» را القا می‌کند و پس از این سنجش اوضاع، که در موقعیت باله پنگوئن اجرا می‌شود، به همراه اکیب اسکورتش وارد یک ساختمان می‌شود. اسلوموشن جهنمی بعدی، کشته

شد مگر با انباشت سبزیف‌وار سرمایه برای سرمایه‌گذاری مجدد. چنین ساختاری به طور خودکار سوی فاجعه می‌رود چرا که اره‌ماهی‌های سیاسی به ناچار دکترین تحمیل منطق درونی دستگاه از طریق قدرت را اعمال خواهند کرد. برگردیم به بخش دوم فیلم که از لحاظ کیفی کار دومینیک سنا را در نهایت به سقوط کشانده: تراولتا گروگان‌هایش را سوار اتوبوس مخصوصی می‌کند که قبلاً امکان اتصال آن با کابل به هلیکوپتر یدک‌کش «مارک سیکورسکی» مهیا شده تا به وسیله آن انتقال گروگان انجام شود. بر طولانی‌ترین پل لس‌آنجلس عملیات اتصال گروگان انجام می‌گردد.

در این سکانس پلان‌ها گنگ و خسته و واقعه را روایت می‌کنند. توصیف اتصال کابل‌های هلیکوپتر به گیره‌های تعبیه شده در سقف اتوبوس، به خاطر عدم ارائه نمای کافی از روند واقعه، کیفیت پویایی را از دست داده: خیلی انیمیشن‌وار نماهای لانگ هلیکوپتر به شات‌هایی از قفل شدن گیره‌ها - آن هم پایک حرکت ساده دست - قطع می‌شود به شات لانگ بعدی که اتوبوس آویزان را دارد. به این ترتیب روند توصیف جزئیات، که قبلاً به آن خو کرده‌ایم فیصله می‌یابد. یا نماهای کامپیوتری هلیکوپتر حامل اره‌ماهی که بالای رودخانه در حال پرواز است و دست کمی از یک پروجکشن‌های قدیم ندارد بملاوه صحنه افتضاح اصابت گروگان پرت شده از اتوبوس هوایی، به ساختمان تجاری و انفجار زنده‌اش توسط افکت کامپیوتری که به شکل ناهنجاری قابل تشخیص است! اینها گویای عدم کفایت امکانات کارگردان است که تا سقف برانگیز می‌نماید و پرداخت سهل‌انگاره «اسکیپ ووڈز» فیلمنامه‌نویس «که در جمع فیلمنامه‌ی درو پیکری به سنا تحویل داده» خصوصاً در کلک تراولتا بابت قالب کردن جزایه بدلش برای مختومه شدن پرونده اره‌ماهی! این گره سینمایی در اطلاع‌رسانی یک نریشن، مردابی بوده که دومینیک سنا، نباید تن به غرق شدن در آن می‌داده. آیا گفته چند جمله‌ای توجیهی که قبلاً مبهم بوده و حال مجدداً مطرح می‌شود واجد صلاحیت تکنیک فیلمنامه‌نویسی برای گشودن گره اصلی یک اکشن حرفه‌ای است؟ اشارت فیلم بر استمرار اقدام تلافی جویانه تروریست تخیلی‌اش، همان مانیفست ددمنشی بدون انگیزه واقمیت‌های عالم سیاست است که بر «جنبش الامه دارد» تأکید می‌ورزد. اگر به استنباط از دیدگاه‌های سینمایی برای ادراک زندگی مؤمن باشیم، فیلم‌ها به توانایی‌های نامحدود میلیتاریسم نگرش خالص و قابل توجهی داشته‌اند.

در فیلم مافوق شاهکار سرجولتونه «به خاطر چند دلار بیشتر»، این گفته سرهنگ سابق جنگ‌های انفعال، بدجوری مضامین فلسفه‌وار تروریسم را به ماحصلی مضاعف می‌کشاند. وقتی لی‌وان کلیف سؤال می‌کند: «چرا کسی که با خودش اسلحه حمل می‌کند باید اجازه بده که بهش آهانت کنی؟» ثابت می‌کند نفس قضیه بحرانی‌تر از آن است که به ارائه منشوری آشکار بیانجامد.

شدن رابط اصلی و وکیلش است: از پشت شیشه‌های ویژه اتاق بازجویی، به واسطه شلیک‌های مستقیم به صورت رابط و تنه و کیل، در پلان صدای خرد شدن شیشه‌ها را داریم و پراکنده شدنشان در هوا یا ذکر این نکته که رنگ اتاق بازجویی، تمام سبز است! این جریان کم‌کم پارامتر رنگ‌شناسی دومینیک سنا را از بستر تروریسم در خود متبلور می‌سازد. فلاش‌بک عمده اره‌ماهی در یادآوری خاطرات چهار روز قبل از Big Bang افتتاحیه فیلم وارد موقعیت دشواری می‌گردد که نهایتاً به فیلم ضرر می‌زند. دومینیک سنا نشان می‌دهد که مخلوط نامتجانس کار را به خوبی دریافته و به خاطر ضربه نخوردن میزانسن همه توانش را بر غنای بصری فیلم گذاشته است ولی همچنان ناموفق مانده. فکرش را بکنید که اره‌ماهی چقدر از بابت کیفیت تصویری غنی‌تر از مثلاً Face / Off است [اکشن برتری هم هست] ولی در کالبد نفسانی کار، کیفیت کادربندی به پای ضعف پردازش‌های بعدی اکشن نمی‌رسد و فیلم را نجات نمی‌دهد. نمایش آکنده از فیگوراتیو «اندام‌وار» شخصیت مرکزی ناتوان از هماهنگی با فوویسم «وحوشی» میزانسن سنا است. و اگر بخواهیم به دلیل حجم آرایه‌های بصری آستره در عناصر میزانسن، مشکلات فیلم را رفع رجوع کنیم، دینامیسم تناسب را در Picture Motion ندیده گرفته‌ایم که گناهی نابخشودنی است.

نگاه کنیم که وقتی استتلی و تعقیب کنندگان از سرایشب تپه به پایین در می‌غلتنند و تصویر فوویست فقط درهم شدن پیکره‌ها و رنگ‌ها را به نگاه می‌رساند، اکشن فوق مدرن در فرآیند آستره حاصل می‌شود و زمانی که تراولتا خودروهای پلیس را با آن مسلسل عجیب و غریب آکبش می‌کند تراولتا فقط یک شمایل است، یک شیخ مافوق انسانی که با اطمینان به استتلی فرمان ایست داد تا صلیب‌وار با سلاح کمری کالیبر ۴۵ از دو طرف شلیک کند. شلیک کند تا ادامه‌ای باشد بر فانتوماس لویی فویاد که در قرن حاضر هرچه گستاخانه‌تر محور آثار شیستی خشونت را به رخ تمییدات ایدئولوژیک بکشاند. ببینیم که نماهای سریع‌السیر و به دقت تقسیم شده از روند واژگون شدن خودروها و انفجارشان تا چه حد به نفس زمان حال نزدیک می‌شوند. همین‌طور درس‌های غریبی که فیلم از گفتمان انواع عینک‌های دودی + فانتزی بر چهره شرارت ترسیم می‌کند. سناتور کنگره آمریکا که پشتیبان سیاسی اره‌ماهی است برای اولین بار از نیم‌رخ با حالت تیبیک عینکش نشان داده می‌شود و همچنین موقعی که دختر استتلی در حال درخواست تلفنی تاکسی زرد لس‌آنجلس است، عینک آفتابی بر چشم دارد: گفتمان جنگل نمادهای امپروتو آکو در زندگی ماشینی که خود به خود به کار می‌افتند. اگر واقعاً تئوری دهکده جهانی مارشال مک‌لوهان را ببینیم، نظام سرمایه‌داری براساس منطق درونی (Inner Logic) خودش و نیروی محرکه اصلی (Prime Mover) اساساً از بنو کار سودای جهان شمولی شدن داشته است و این عملی نخواهد